

Päiväys
10.7.2024

Diaarinumero
597/03.04.04.04.23/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

10.7.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **17.7.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 10.7.2024 nro 979/2024, valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa, ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukainen yhteislupa maa-ainesten ottamiseen sekä kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen, Tuusula.

Luvan hakija

Destia Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **10.7.2024 – 16.8.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **16.8.2024**.

10.07.2024

Dnro 597/03.04.04.04.23/2022

Asia Valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa

Valittaja ██████████

Luvan hakija Destia Oy

Päätös, josta valitetaan

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 25.4.2022 (19.4.2022 § 46)

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on myöntänyt Destia Oy:lle maa-aines- ja ympäristöluvan maa-ainesten ottamiseen ja kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaamiseen Tuusulan kuntaan kiinteistölle 858-411-4-351/4. Maa-aines- ja ympäristölupa on voimassa kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Ympäristölautakunta on hylännyt maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiset hakemukset toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lupa on myönnetty hakemusten mukaisesti ja lupamääräyksin 1–35, josta lupamääräykset 3, 13, 15, 32 ja 33 kuuluvat seuraavasti:

3. Maa-ainesten ottaminen ja siihen liittyvät työt on tehtävä seuraavasti:

- murskaaminen on tehtävä arkipäivisin klo 7–20 välisenä aikana;
- poraaminen on tehtävä arkipäivisin klo 7–20 välisenä aikana;
- rikotus on tehtävä arkipäivisin klo 8–18 välisenä aikana;
- räjäytykset on tehtävä arkipäivisin klo 8–18 välisenä aikana; ja
- kuormaaminen ja kuljetus on tehtävä arkipäivisin klo 7–22 välisenä aikana.

13. Kiviainesten poiskuljetukset tulee järjestää lupahakemuksessa esitettyä kulkuväylää pitkin. Kuljetuksia varten tulee olla kiinteistön omistajan suostumus siltä osin, kuin se koskee liikennöintiä ottamisalueen rajan ulkopuolella, ei kuitenkaan yleisillä tai yksityisillä teillä. Tarvittaessa kulkuoikeus tulee järjestää yksityistie- tai rasitetoimituksessa.

Toiminnanharjoittajan tulee esittää lupaviranomaiselle edellä esitettyä korvaava kulkuväylä heti, kun toiminta-alueelle tapahtuva liikennöinti on järjestettävissä korvaavaa ja ympäristöhäiriöltään vähäisempää kulkureittiä pitkin.

Kuljetusten seurauksena ei saa kulkeutua irtomaa-aineksia tie- tai katualueelle. Luvan haltijan on huolehdittava ottoalueen liikennealueiden pölynsidonnasta vedellä kastellen tai muulla ympäristölle vaarattomalla tavalla.

15. Maa-ainesten ottamisessa syntyneet kaivannaisjätteitä (kallio- tai maaperässä luonnollisesti esiintyvän orgaanisen tai epäorgaanisen aineksen irrotuksessa taikka sen varastoinnissa, rikastamisessa tai muussa jalostamisessa syntyvät jätteet) voi hyödyntää alueella vain, mikäli niiden käyttö perustuu maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen lupaan tai ilmoitukseen, hyväksytyyn tie- tai katusuunnitelmaan tai vastaavaan suunnitelmallisen käytön osoittavaan menettelyyn.

32. Maa-ainesten ottoalueen tulee olla maa-ainesten ottamisen päätyttyä ottamissuunnitelman liitteenä esitettyjen lopputilannekuvan (lopputilannekartta 31.8.2020) mukainen ilman pintamaiden läjitysalueita.

33. Luvanvaraisen toiminnan päätyttyä alue on viipymättä saatettava sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu käytöstä poistamisen jälkeen maaperän pilaantumista, ympäristön roskaantumista tai muuta siihen rinnastettavaa kyseiselle laitokselle ominaista haittaa tai vaaraa. Alueelta on poistettava kaikki toimintaan liittyvät laitteet ja varusteet. Toiminta-alue on siistittävä ja alueelle varastoidut jätteet on toimitettava hyödynnettäviksi tai käsiteltäviksi siten kuin siitä jätelaissa säädetään. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin ennen toiminnan lopettamista esitettävä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä vesiensuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toimita.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

██████████ on katsottava vaatineen päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi.

Valittaja on tulkinnut lupamääräystä 32 siten, että kaikki pintamaat ajetaan toiminta-alueelta pois. Vaatimustensa tueksi hän on esittänyt muun muassa, että hakemusalueella ei ole tehty maaperäkairausta, joten Destia Oy:n kertoma pintamaiden määrästä perustuu arvaukseen. Valtioneuvoston maa-ainesten ottamisesta antaman asetuksen 1 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan on tehtävä muun muassa selvitys otettavan maa-aineksen laadusta. Ilman maaperätutkimuksia pintamaiden määrää ei ole mahdollista selvittää. Todennäköisesti pintamaiden määrä on ainakin 100 000 m³, ilmeisesti huomattavasti enemmänkin. Lupapäätöksessä pintamaakysymystä ei ole selvitetty, joten päätös on ympäristösuojelulain 6 §:n vastainen.

Hakemuksen mukaan työmaan liikennöinti tapahtuu Ruohosuontien ja Puusepäntien kautta. Lupamääräys 13 edellyttää, että tarvittaessa kulkuoikeus tulee järjestää yksityis- tai rasiustoimituksessa. Hakemuksen mukaan raskasta liikennettä aktiivisena aikana on jopa 50 käyntiä työpäivässä eli 100 rekan ohiajoa päivässä. On todennäköistä, ettei minkään toimituksen kautta ole mahdollista luvittaa näin suurta rekkaliikennettä kapeille, asuilla teille. Ruohosuontie ja Puusepäntien länsipää ovat niin kapeat, ettei kaksi kuorma-autoa voi kohdata.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisussa KHO 2019:75 hallinto-oikeuden ja ympäristöjaoston päätökset kumottiin ja asia palautettiin jaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Kyseessä oli tuolloin 120 kuorma-auton ohiajoa vuorokaudessa muutoin vähän liikennöidyllä tiellä.

Vaihtoehtoinen reitti kulkea tulevaa tielinjaa pitkin edellyttää ensin 2–3 miljoonan m³:n kalliolouhintaa, joten tämän reitin käyttö on mahdollista vasta arviolta kymmenen vuoden päästä.

Ruohosuontien varrella olevan Peab Oy:n ottopaikan liikenne hoidetaan Peab Oy:n asfaltiaseman pihan kautta, joten muiden toimijoiden liikenteen yhteiskäyttöön Peab Oy ei oletettavasti tule suostumaan. Ottamiseen liittyvän liikenteen järjestäminen on valtioneuvoston maa-ainesten ottamisesta antaman asetuksen 2 §:n 1 kohdan vastaista.

Suunnittelualueen paahteiset rinteet ovat oivallinen ja houkutteleva paikka kirjoverkkoperhosille, jotka kuuluvat Euroopan unionin luontodirektiivin IV liitteessä mainittuihin lajeihin ja edellyttävät tiukkaa suojelua. Kirjoverkkoperhosen esiintyminen suunnittelualueella ei estä kaavan mukaisen teollisuusalueen rakentamista, koska perhosen toukat voidaan siirtää suunnitellun teollisuusalueen ulkopuolelle. Mahdollisista toukkien siirrosta tulee tehdä erilliset suunnitelmat, jotka asianomaisten viranomaisten on hyväksyttävä. Koska perhosselvityksiä ei ole tehty, päätös on hylättävä.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Tuusulan kunnalle, Tuusulan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:lle, Caruna Oy:lle, Finavia Oyj:lle, Fingrid Oyj:lle ja luvan hakijalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan antaman lausunnon mukaan valitus on hylättävä.

Tuusulan Focus-alueen maankäyttö on ratkaistu lainvoimaisessa ja oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa. Lupapäätöstä koskeva toiminta liittyy oikeusvaikutteisen osayleiskaavan esirakentamiseen.

Destia Oy:n maa-aineslupahakemuksessa esitetty selvitys ottamisalueella olevien pintamaiden määräksi on ollut lupatarveharkinnan kannalta riittävä.

Destia Oy:n hakemuksen mukaan ottamisalueelle kuljetaan Tuusulanväylältä Kulomäentien, Puusepäntien ja Ruohosuontien kautta. Hakemuksen mukaan alueelle kulku voi muuttua muiden toiminnanharjoittajien toiminnan alkaessa tai edetessä ja alueen kaavoituksen mukaisen esirakentamisen edetessä. Hakemuksen mukaan kuljetuksista aiheutuu raskasta liikennettä aktiivisena aikana noin 20–50 käyntiä työpäivässä. Lisäksi murskausurakan aikana on alueelle suuntautuvaa kaluston kuljetuslogistiikkaa ja työntekijöiden henkilöautoliikennettä. Yhteislupahakemuksen melumallinnuksessa ottamisalueen liikennöinti on esitetty Ruohosuontien, Puusepäntien ja Kulomäentien kautta.

Destia Oy on vastineessaan lausuntoihin ja muistutuksiin todennut ohjaavansa kuljetukset Ruohosuontien sijaan Kehä IV:n käytävään rakennettavan uuden työmaatien kautta, mikäli työmaatien rakentamisesta päätetään jatkossa alueen muiden toimijoiden kanssa.

Yhteislupapäätöstä koskevalla kiinteistöllä on kiinteistörekisteriin merkitty tieoikeus kiinteistön pohjoisosassa kulkevalle Huhtarihin yksityistielle. Toimintakiinteistöllä ei ole kiinteistörekisteriin osoitettua kulkuoikeutta Ruohosuontien yksityistielle. Kulku- tai käyttöoikeuden puuttuessa liikennöinti Ruohosuontien yksityistien kautta edellyttää tiekunnan lupaa tai tarvittaessa yksityistietoimitusta. Puusepäntien hoito- ja kunnostusvastuu on Tuusulan kunnalla, joten tieosuuden käyttöoikeus on Puusepäntiellä verrattavissa yleiseen katu- tai tiealueeseen. Raskaan liikenteen kuljetuksista aiheutuvat liikenneturvallisuuteen liittyvät näkökohdat eivät kuulu ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa-asian yhteydessä huomioon otettaviin seikkoihin.

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa yhteislupapäätöksessä ympäristönsuojeluviranomainen ei voi määrätä suunnittelualueen liikennöintiä tapahtuvaksi yksityisen omistaman, tässä tapauksessa Peab Industri Oy:n omistaman kiinteistön läpi.

Puusepäntien asuinalue sijaitsee Tuusulan Sammonmäen työpaikka-alueen välittömässä läheisyydessä ja lentomelualueella. Puusepäntien varrella sijaitsee useita asuinkäyttöön tarkoitettuja rakennuksia. Rakennusten piha-alueet rajoittuvat Puusepäntiehen. Puusepäntien lopussa sijaitsee kaksi teollisuusrakennusta. Destia Oy:n lupahakemuksen liitteenä esitetyn melumallinnuksen perusteella liikenteen aiheuttama päiväajan keskiäänitaso (L_{Aeq}) 7–22 ei ylitä tasoa 55 dB(A) Puusepäntien asuinrakennusten piha-alueella. Puusepäntien pohjoispuolella olevat asuinalueet on osoitettu uudessa asemakaavassa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY-17).

Destia Oy:n yhteislupapäätöksessä on otettu huomioon liikennöinnistä Puusepäntielle aiheutuva naapuruussuhdelain mukainen haitta siten, kun lupamääräyksen 13 perustelussa on esitetty. Ympäristölautakunta on

liikennöintiä koskevassa lupamääräyksessä pyrkinyt ohjaamaan toiminta-alueen liikennöinti vähemmän ympäristöhäiriötä aiheuttavalle reitille heti, kun se teknisesti on mahdollista.

Suunnittelualueella on 5.4.2017 voimaan tullut oikeusvaikutteinen Focus-alueen osayleiskaava. Yhteislupapäätöksen mukainen kiviainesten otto- ja jalostustoiminta koskee oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettujen teollisuus- ja varastoalueiden (T-2), liikennealueiden (L) ja lentoliikenteen alueen (LL-2) esirakentamista. Focus-alueen luontoarvot on selvitetty osayleiskaavatyön yhteydessä.

Tuusulan osayleiskaava-alueiden luontoselvityksessä 2013 ja 2014 (Faunatica Oy 23.1.2015) on esitetty osayleiskaava-aluetta koskevien luontoselvitysten tulokset.

Luontoselvitystä koskevalla alueella on havaittu EU:n luontodirektiivin IV-liitteen laji, kirjoverkkoperhonen. Lisäksi on löydetty seitsemän uhanalaisten perhoslajien toukkavaiheen ravintokasvien runsasta esiintymää, jotka ovat perhoslajien potentiaalisia elinpaikkoja. Mikään perhoshavainnoista tai perhoslajien potentiaalisista kasvupaikoista ei sijainnut Destia Oy:n yhteislupapäätöstä koskevalla alueella.

Fingrid Oyj ja Finavia Oyj ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastinetta asiassa.

Tuusulan kunnanhallitus on antanut vastineen.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen antaman vastineen mukaan hankkeeseen ”Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä, Aluevaraussuunnitelma” on sovellettu YVA-menettelyä. Hankkeen yhteydessä on selvitetty luontokohteet. Selvityksen mukaan kirjoverkkoperhosen mahdollisia elinympäristöjä esiintyy tielinjauksen ja valituksen alla olevan maa-ainesten ottamisalueen eteläpuolella.

Destia Oy:n antaman vastineen mukaan valitus tulee hylätä. Hakemuksessa annetut selvitykset ovat olleet päätöksenteon kannalta riittäviä. Selvitys ottamisalueella olevien pintamaiden määräksi on ollut lupaharkinnan kannalta riittävä.

Muutoksenhakijan kiinteistö sijaitsee noin 800 metriä lupa-alueesta koilliseen, joten se ei sijaitse lupapäätöksen tarkoittaman kuljetusreitillä varrella tai edes lähellä sitä. Kulkua ei vielä ole voitu osoittaa Kehä IV:n louhintoja varten rakennettavan työmaatien kautta, sillä kyseistä työmaatietä ei ole vielä perustettu. Valittaja ei ole kuljetusreitillä osalta asianosainen.

Kirjoverkkoperhosen esiintymisestä on ollut yhteislupapäätöstä tehtäessä riittävät tiedot. Hakemuksessa ja sen täydennyksissä on esitetty kaikki selvitykset, jotka lupaviranomainen on katsonut lupaharkinnan kannalta tarpeellisiksi ja jotka hakijalta on pyydetty lupaprosessin aikana. Focus-

alueen, johon nyt kyseessä oleva lupa-aluekin sijoittuu, luontoarvot on selvitetty kattavasti Focus-alueen osayleiskaavatyön yhteydessä. Näissä selvityksissä mikään tehdyistä uhanalaisten perhosten havainnoista tai näiden perhoslajien ravintokasvien potentiaalisista kasvupaikoista ei ole sijainnut Destia Oy:n yhteislupapäätöstä koskevalla alueella.

Focus-osayleiskaavan alueella on eri yritysten maa-aines- ja ympäristölupia. Destia Oy:n hankealue sijaitsee lupa-alueiden keskellä ja rajautuu kahdelta sivultaan MH-Kivi Oy:n ottoalueeseen. Destia Oy:n liikennöinti kulkee samoja kuljetusreittejä, jotka MH-Kivi Oy ja Morenia Oy ovat toiminnalleen esittäneet. Morenia Oy:n, MH-Kivi Oy:n, YIT Infra Oy:n ja Destia Oy:n hankealueet sijaitsevat alueella, jolle on aiemmin tehty YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Näin ollen toimintojen ympäristövaikutukset on yhtäläisesti selvitetty.

██████████ on antamassaan vastaselityksessä esittänyt muun muassa, että valtioneuvoston maa-ainesten ottamisesta antaman asetuksen 2 §:n 3 momentin kohta 1) edellyttää, että ottamissuunnitelmassa on selvitettävä ottamiseen liittyvän liikenteen järjestäminen. Lausunnossa ja vastineessa ei ole huomioitu asetuksen vaatimusta. Lausunnossa todetaan, että tarvittava kulkuoikeus tulee järjestää yksityis- tai rasitetoimituksessa. Vastineessa on viitattu Focus-alueen lupatilanteeseen. Ainoa alue, jossa louhintaa tapahtuu, on Peab Industri Oy, jolla on tieoikeus itään yleiselle tielle. Kaksi ”MH-Kivi”-aluetta on siirtynyt Tuusulan kunnan omistukseen, ja kunta hakee parhaillaan ottolupaa edellä mainituille alueille. Morenia Oy:n alueelle on myönnetty ottolupa 13.12.2017 ja päätöksen mukaan kuljetusreitit tulee suuntautua itään Tuusulan moottoritiele. Tälle alueelle on haettu parhaillaan kulkuoikeutta länteen Finavian ja Vantaan kaupungin maiden kautta paikalliselle tielle. Vastineessa annetaan ymmärtää, että Focus-alueen eri toimijoiden kuljetusreitit olisi selvitetty.

Destia Oy:n tulee aikanaan hakea uutta kuljetusreittiä. Ympäristöministeriö on myöntänyt 17.9.2020 kunnalle lunastusluvan kyseiselle alueelle. Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt lunastusluvasta tehdyn valituksen, ja asia on parhaillaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Ympäristön kannalta on parasta, että louhinnat aloitetaan idästä Tuusulan moottoritien suunnalta riittävän suurella volyyymilla, jolloin louhinnan ja murskauksen aiheuttamia häiriöitä voidaan parhaiten rajoittaa. Pahin tilanne ympäristön kannalta syntyy, kun käynnissä on lukuisia pieniä louhintakohteita.

Merkintä

Hallinto-oikeus on antanut erillisen päätöksen valituksesta Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöksestä 21.3.2022 (15.3.2022 § 31) (diaarinumero hallinto-oikeudessa 494/2022).

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettu arviointi.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja

toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa räsituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, räsituksen muu tavanomaisuus, räsituksen voimakkuus ja kesto, räsituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Maa-aineslain 1 §:n 2 momentin mukaan ainesten ottamisessa on tämän lain lisäksi noudatettava, mitä muualla laissa säädetään. Lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava luonnonsuojelulakia.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Valtioneuvoston melutason ohjearvoista antaman päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun

ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei kuitenkaan sovelleta yöohjearvoja.

Saman pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 3 §:n mukaan luonnonsuojelulla pannaan täytäntöön muun ohella luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY (luontodirektiivi).

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Näihin eläinlajeihin kuuluu kirjovertkoperhonen (*Euphydryas maturna*).

Asiassa saatu selvitys

Destia Oy:n hakemus koskee maa-aineslain mukaista lupaa kalliokiviaineksen ottamiseen 650 000 m³ ktr:n kokonaisottomäärälle kiinteistölle 858-411-4-351/4 sekä ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen siirrettävällä murskauslaitoksella Ruohosuontiellä, Tuusulan kunnassa, Ruotsinkylässä niin sanotulla Focus-alueella. Hankealueen kokonaispinta-ala on 25,03 hehtaaria ja ottamisalueen pinta-ala on noin 6,91 hehtaaria. Vuodessa murskattava kokonaismäärä on keskimäärin 220 000 tonnia ja maksimissaan 350 000 tonnia. Vuosittainen tuotanto jakaantuu 1–3 louhinta- ja murskausjaksoon. Keskimäärin tuotantovuonna on toimintapäiviä enimmillään 110 eli noin 4–5 kuukautta ja maksimituotantomäärällä toimintapäivien lukumäärä on noin 140–170 eli noin 7–8 kuukautta vuodessa.

Hakemuksen mukaan pintamaakerroksen keskimääräiseksi paksuudeksi on arvioitu noin 0,5–1 metriä, mutta kerrospaksuus vaihtelee. Pintamaan kokonaismääräksi on arvioitu laskennallisesti 60 000 m³. Pintamaa poistetaan vaiheittain, ja se välivarastoidaan valleiksi louhinta-alueen reunoille. Ottamisen päätyttyä pintamaa palautetaan alueelle eli hyödynnetään luiskien loivennuksiin ja tarpeen mukaan alueen reunoille kasvukerrokseksi.

Kaikki alueen käyttökelpoinen kiviaines hyödynnetään, eli toiminnassa ei synny sivukiveä. Kannot ja hakkuutähteet haketetaan paikan päällä tai toimitetaan suoraan muualle hyödynnettäväksi. Välivarastoitu pintamaa hyödynnetään alueen muotoilussa ja maisemoinnissa ottamisen päätyttyä tai kuljetetaan muualle hyödynnettäväksi. Alueelta peräisin oleva tavanomainen metsämaa ei aiheuta haitallisia ympäristövaikutuksia. Lupahakemuksessa on esitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Hakemuksen mukaan Uudenmaan maankuntakaavojen yhdistelmässä hankealue on merkitty logistiikka-alueeksi. Tuusulan kunnan alueella sijaitsevan Focus-alueen oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa kiinteistö on merkitty liikennealueeksi (L) ja teollisuus- ja varastoalueeksi (T-2). Päätöksen mukaan yhteislupahakemusta koskeva alue on merkitty Uusimaa-kaava 2050 -maakuntakaavassa lentomelualueeksi. Hankealue on myös osa valmisteluvaiheessa olevaa Kehä IV -asemakaava-aluetta.

Hankealueella ei ole aiemmin ollut maa-ainesten ottamista, maa-aineslupaa tai ympäristölupaa. Hankealue on ollut osana usean maa-ainestoimijan (Morenia Oy, Lemminkäinen Infra Oy ja Finavia Oyj) yhdessä toteuttamaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä vuonna 2009. Destia Oy:n maa-aines- ja ympäristölupaa koskeva hankealue on pääosin ympäristövaikutusten arviointimenettelyn hankevaihtoehdon VE1 mukainen.

Hankealue ei ole enää täysin luonnontilainen. Tehtyjen maastokäyntien yhteydessä on havainnointu hankealueen kasvillisuutta ja eläimistöä sekä täydennetty aikaisempina vuosina tehtyjä luontoselvityksiä. Hankealueen lähiympäristö on rakentamatonta ja metsätalouskäytössä. Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat hankealueen rajasta noin 300 metrin etäisyydellä pohjoiseen (asuinrakennus), noin 360 metrin etäisyydellä kaakkoon (vapaa-ajan asunto) ja noin 400 metrin etäisyydellä länsiluoteeseen (asuinrakennus). Valittajan kiinteistön etäisyys hankealueesta on noin 700 metriä ja kuljetusreitistä noin 500 metriä.

Päätöksen mukaan hankealueen itäpuolen kiinteistöllä on Peab Industri Oy:n lainvoimainen maa-aineslupa ja ympäristölupa kalliokiviaineksen louhimiseksi ja murskaamiseksi. Hankealueen itä- ja länsipuolella on MH-Kivi Oy:n yhteislupapäätös kalliokiviaineksen louhimiseksi ja murskaamiseksi. Hankealueen länsipuolella on Morenia Oy:n konkurssipesän yhteislupapäätös kalliokiviaineksen louhimiseksi ja murskaamiseksi. Hankealueen itäpuolella sijaitsee Peab Industri Oy:n asfalttiasema. Hankealueelta etelään sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoasema.

Valituksen johdosta antamassaan lausunnossa ympäristölautakunta on todennut seuraavaa: Tuusulan osayleiskaava-alueiden luontoselvityksessä 2013 ja 2014 (Faunatica Oy 23.1.2015) on esitetty osayleiskaava-aluetta koskevien luontoselvitysten tulokset. Luontoselvitystä koskevalla alueella on havaittu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, kirjovertkoperhonen. Lisäksi on löydetty seitsemän uhanalaisten perhoslajien toukkavaiheen ravintokasvien runsasta esiintymää, jotka ovat perhoslajien potentiaalisia elinpaikkoja. Mikään perhoshavainnoista tai perhoslajien potentiaalisista kasvupaikoista ei sijainnut Destia Oy:n yhteislupapäätöstä koskevalla alueella.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on valituksen johdosta antamassaan vastineessa todennut, että maantietä 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä koskevaan hankkeeseen on sovellettu YVA-menettelyä, ja yhteysviranomaisen on antanut perustellun päätelmänsä hankkeesta. Hankkeen yhteydessä on myös selvitetty luontokohteita. Kirjovertkoperhosen mahdollisia elinympäristöjä esiintyy

tielinjauksen ja valituksenalaisen päätöksen mukaisen maa-ainesten ottamisalueen eteläpuolella.

Maantien 52 linjaus kulkee hankekiinteistön eteläosan läpi. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (huhtikuu 2020) mukaan kirjoverkkoperhosia havaittiin alkukesällä vuonna 2019 muutamia yksilöitä linjauksen eteläpuolisilla Mäkiniitun kallioalueilla ja Siltaniityntien pohjoispuolella Siltaniitynmäen hakkuualueen reunassa. Alkukesän havaintojen perusteella lajin talvehtivia toukkapesueita etsittiin loka- ja marraskuun aikana Focus-alueelta Ruohosuontien ja Siltaniityntien väliseltä alueelta. Mäkiniitun kallioalueelta havaittiin marraskuussa vuonna 2019 kaksi toukkapeseyttä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman (marraskuu 2019) liitekartan perusteella lähimmät kirjoverkkoperhoshavainnot sijoittuvat noin 300 metriä hankealueesta etelään.

Alueelle kuljetaan Tuusulanväylältä Kulomäentien, Puusepätien ja Ruohosuontien kautta. Alueelle kulku voi muuttua muiden toiminnanharjoittajien toiminnan alkaessa tai edetessä ja alueen kaavoituksen mukaisen esirakentamisen edetessä.

Focus-alueesta on tehty melumallinnus (Ramboll Finland Oy 2016) ja lisäksi kiinteistöä 858-411-4-351 koskien on tehty melumallinnus (Promethor 2020). Viimeisimmässä selvityksessä melua on mallinnettu Destia Oy:n toiminnan kolmessa eri vaiheessa ja selvityksessä on otettu huomioon alueen eri toimijoiden yhteismeluvaikutus vuonna 2016 tehtyyn mallinnukseen perustuen.

Meluselvityksen (Promethor 2020) mukaan alueelta on kiviainekuljetuksia arviolta 20–50 kappaletta vuorokaudessa kello 6:n ja 22:n välisenä aikana. Laskennassa on käytetty 50 kappaletta vuorokaudessa. Liikennettä kuljetusreitillä toiminta-alueen eteläosassa kulkevaa metsätietä itään Ruohosuuntielle ja sitä pitkin Tuusulanväylän suuntaan on siten keskimäärin noin kuusi ajoa tunnissa.

Hankealueen eteläpuolella on 11 lomarakennusta Mäkiniitun alueella. Lisäksi luoteis- ja itäpuolella on asuinalueiden keskellä yksittäisiä lomarakennuksia rekisteröityjä rakennuksia. Mäkiniitun alue sijaitsee lentokentän kiitoratojen välittömässä läheisyydessä merkittävän lentomelun alueella. Muut ympäristön lomarakennukset sijaitsevat taajamassa. Toiminnan liikenteestä aiheutuu ajoreitin varrella asuin- ja lomarakennusten tien puoleisille alueille suurimmillaan 45–50 dB(A):n päiväajan keskiäänitaso. Lähimmät rakennukset ovat tien välittömässä läheisyydessä.

Meluselvityksen mukaan Destia Oy:n louhinnan alku- ja keskivaiheessa alueen toimijoiden aiheuttama yhteismelutaso ei ylitä 55 dB(A):n raja-arvoa ympäristön asuin- ja lomarakennuksilla lukuun ottamatta yhtä rakennusta Puusepätien alueella. Ylitys aiheutuu muiden toimijoiden melusta. Destia Oy:n louhinnan loppuvaiheessa Puusepätien alueen lähimmällä rakennuksella melutaso lisääntyy enimmillään 1 dB:n. Kyseisellä rakennuksella muiden toimijoiden yhteismelu on noin 55 dB(A).

Lentoliikenteen ja alueen muiden toimijoiden yhteismelu on Destia Oy:n toimipisteen lähimmillä asuinrakennuksilla suurimmillaan noin 55 dB(A) tai vähäisesti sen yli. Destia Oy:n toiminnan aiheuttama melu lisää muiden toimijoiden ja lentoliikenteen yhteismelua loppuvaiheessa enimmillään muutamilla rakennuksilla 1 dB:n(A).

Oikeudellinen arviointi

Pintamaista esitetty selvitys

Hakemuksessa on esitetty suunnitelma pintamaiden varastoinnista, hyödyntämisestä ja tarvittaessa pois kuljettamisesta. Arvio pintamaiden määrästä on perustunut laskennalliseen arvioon, joka on pohjautunut suunnitelmapiirustukseen ja laskennassa käytettyyn tasokoordinaattijärjestelmään. Hallinto-oikeus toteaa, että edellä mainittu laskennallinen arvio on tavanomainen ja riittävä pintamaiden määrän arvioimiseen. Kun lisäksi otetaan huomioon pintamaiden laadusta esitetty, hallinto-oikeus katsoo, että lupaviranomainen on voinut riittävällä tarkkuudella arvioida pintamaiden käsittelystä ja kuljetuksista aiheutuvat päästöt. Lupamääräyksessä 15 on määrätty maa-ainesten ottamisesta syntyneiden kaivannaisjätteiden hyödyntämisestä. Hallinto-oikeus katsoo, ettei annettu päätös ole ympäristönsuojelulain 6 §:n vastainen ja lupaviranomaisella on ollut tältä osin käytössään riittävä selvitys maa-aines- ja ympäristölupaharkinnan perusteeksi.

Liikenne

Lupahakemuksen mukaan kuormaamista ja kuljetusta on arkisin arviolta 20–50 ajoneuvokäyntiä kello 6:n ja 22:n välisenä aikana. Lupamääräyksessä 3 toiminta-aikaa on muutettu siten, että kuormaaminen ja kuljetus on tehtävä arkipäivisin kello 7:n ja 22:n välisenä aikana. Lupamääräyksessä 13 on määrätty kuljetusliikenteen järjestämisestä ja mahdollisista kulkuoikeuksien määrittämisistä sekä korvaavan että ympäristöhäiriöiltään vähäisemmän kuljetusreitit käyttöön ottamisesta heti, kun se on mahdollista. Kun otetaan huomioon esitetty melumallinnus, alueen luonne ja kaavoitustilanne, kuljetusliikenteen määrä, annetut lupamääräykset sekä valittajan kiinteistön etäisyys toiminta-alueesta ja kuljetusreitistä, hallinto-oikeus katsoo, että ennalta arvioiden liikenteen lisääntymisestä ei voida katsoa syntyvän valittajalle eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Kirjoverkkoperhonen

Lautakunta on päätöksensä perusteluissa vastauksessa muistutuksiin todennut muun ohella, että alueen luontoarvot on selvitetty kaavoitusprosessissa. Valituksen johdosta antamassaan lausunnossa lautakunta on viitannut Tuusulan osayleiskaava-alueiden luontoselvitykseen 2013 ja 2014 (Faunatica 23.1.2015), jossa on tutkittu myös kirjoverkkoperhosen esiintymistä.

Hallinto-oikeus toteaa, että selvityksen ajankohta huomioon ottaen se ei ole ollut lupahakemuksia lupaviranomaisessa käsiteltäessä enää välttämättä ajantasainen. Lupaviranomainen ei ole lupaprosessin kuluessa edellyttänyt luvan hakijalta ajantasaista selvitystä luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvan kirjoverkkoperhosen mahdollisesta esiintymisestä kysymyksessä olevalla hankealueella.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on valituksen johdosta antamassaan vastineessa viitannut maantietä 152 koskevan hankkeen YVA-menettelyyn ja sen yhteydessä tehtyihin luontoselvityksiin. YVA-selostuksen perusteella kirjoverkkoperhosen esiintymistä on kartoitettu tielinjauksella ja Focus-alueella Ruohosuontien ja Siltaniityntien välisellä alueella. YVA-selostuksen mukaan maantien 152 hankealueella ei ole kirjoverkkoperhosen elinympäristöä. Kirjoverkkoperhoshavainnot on tehty Mäkiniiiton kallioalueella, joka sijaitsee tielinjauksen ja nyt valituksenalaisen päätöksen mukaisen hankealueen eteläpuolella.

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalainen päätös ei ole perustunut kirjoverkkoperhosen osalta riittäviin selvityksiin. Tämä puoltaisi päätöksen kumoamista valituksen johdosta ja asian palauttamista ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Kun kuitenkin otetaan huomioon ELY-keskuksen valituksen johdosta antamassa vastineessa esiin tuoma selvitys, jossa tieto kirjoverkkoperhosen esiintymisestä on tarkentunut, hallinto-oikeus katsoo, että tämän selvityksen myötä asiassa voidaan katsoa olevan luvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi riittävästi tietoa kirjoverkkoperhosen esiintymisestä valituksenalaisen päätöksen mukaisella hankealueella.

Maantien 152 hankkeen YVA-menettelyssä saadut tiedot kirjoverkkoperhosen esiintymisestä tukevat näkemystä siitä, että valituksenalaisen päätöksen mukaisella hankealueella ei sijaitse kirjoverkkoperhosen elinympäristöä, eikä nyt kysymyksessä olevan hankkeen toteuttamista siten aiheudu luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin vastaista seurausta.

Näistä syistä hallinto-oikeus katsoo, ettei valituksenalaista päätöstä ole aiemmin mainitusta kirjoverkkoperhosta koskevan selvityksen puutteellisuudesta huolimatta syytä kumota ja palauttaa asiaa lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Muut valitusperusteet

Liikenneturvallisuus ja yksityisteiden rasitetoimitukset eivät kuulu maa-aines- ja ympäristölupamenettelyssä ratkaistaviin asioihin.

Johtopäätös

Edellä mainituilla perusteilla hallinto-oikeus katsoo, ettei ympäristölautakunnan päätöstä ole syytä valituksessa ja vastaselityksessä esitettyjen näkökohtien johdosta muuttaa tai kumota.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Tuusulan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 16.8.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janika Gummerus ja Annukka Lagerstam sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Merilin Vartia.

Esittelijä Maritta Feodoroff

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

██████████ maksutta
(tuomioistuinmaksulaki 7 § 2 momentti)

Jäljennös maksutta

Destia Oy

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

Tuusulan kunnanhallitus

Tuusula kunnan terveydensuojeluviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy

Caruna Oy

Finavia Oyj

Fingrid Oyj

Etelä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaan-
nista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>